

SZEGEDI HIRADÓ.

9-ik szám.

Csütörtökön, télhó (január) 31-én 1861.

Harmadik évfolyam.

Megjelenik:

Hetenként kétszer, csütörtökön és vasárnap reggel.

Szerkesztői Iroda:

Szentháromságútea, Geiszler-féle ház, 872. szám, hová a kéziratok bérmentve utasítandók.

Kiadóhivatal:

Burger Zsigmond könyvkereskedése.

Előfizetési feltételek.

Vidékre postán és Szegeden házhozjuttatással: Egész évre 8 ft., — félre 4 ft., — évszere 2 ft. oszt. ért.

Helyben elvitette a kiadó-hivatalból: Egész évre 6 ft., — félre 3 ft., — évszere 1 ft. 60 kr. oszt. ért.

Egyes szám ára 8 ujkr.

Hirdetések:

Az öthasos peltisor egyszeri hirdetésén 7 ujkr kétszerinél 6 ujkr., többszörinél 5 ujkr. Bélyegdi minden egyes beigtatásért 30 ujkr. A nyilttérben a háromhasos peltisorigattási díja 20 ujkr.

Az előfizetési pénzek és hirdetések Burger Zsigmond könyvkereskedéshez címezendők.

Gazdasági egyesület, selymentenyésztés, vármegye.

Az erők erejével boldogítani ohajtó egykori kormányának rendeletéből, biz én nem tudom az évet és napot mikor, elég hozzá, hogy polgárostónk József császár idejében azt találták ki, hogy folségés dolog lesz biz az, Magyarországon selymet tenyészteni, abból roppant jóvedelmét s idővel az elvezetők Itália helyett selyem, s ebből eredőleg ezert arányban készíteni. A gondolat szép, de kivitelé valódi tizenhárom próbás népmívelői remekséggel volt az ország minden megyéjében tekintet nélkül alkalmazva, mint ha csak az alig mint rendszer eljárás előképét láttaánk benne.

Megparancsoltatott ugyanis egy szép reggelel, hogy innenit minden megyében készítessek epreskert és a megyék lissák el a minden faluban okvetlen fölállítandó epreskertet és téreket perfa-csémekkel.

Az epreskertek elkészítvén, minden faluban hasították ki epreskert nevezet alatt darabka földet, melyek részét azóta is pusztán bitangolvak, részét elvénhedve, korhadva és esenevezett ep-fakkal vannak beültetve, a jó Istennek gondviselésére bizva.

Tekintet nélkül talajra, népességre, alkalmatosságára, minőségére s többefélkére, mindenütt tett epreskert s mindenütt el is vezetett, mert az ott csak egynehány megye lendített rajta.

Ilyen volt Heves vármegye, mely Eger városában csinos epreskertjében fonódnak való épülettel is állított s azt selyembolbitásra szentölé. Siker itt sem volt és az épület pangásban állott 1856-ig, midőn egy magányalkotó szüvedvelyes kertész és selymesz, nyugalmazott százados Deák Lajos ur azt föltételezen a cs. kormány megfőnökötől átvette és csakugyan helyre is állította az egészsz avégből, hogy ott selyembogarkákat növeljen és fákat szaporítson.

Legújabbban a megye visszahelyezése alkal-mával szöba jött a selymesztés igazgatói állomás, — mert az is volt ám ezélt — s azt természetesen be nem töltendőnek ítélték a megye közönsége, a kert minden hozzatarozandókkal együtt a megyei gazdasági egyesület használatára adatot át. (Vajha Szeged városa ugyanazt tette volna. Szerk.)

Az egyesület természetesen el fog követni mindent, hogy ezen epreskerből kerüljön ki mil-hárds esemete s elősegíti, előmozdítja a selymentermelést mindenütt és mindenkinél, ahol a talaj és egyéb viszonyok jóvót igények a selymesztésnek. Kétségtelenül nagy és igen jó jövedelmi forrás a selymentenyésztés. Már csak azért is föltöthet kedvező annak fölkarolása, mert általa más iparág ki nem szorították és mégis tekintélyes jövedelmforrásnak nyitja meg az utat.

Mindzet azért soroltuk ide elő, mert tudjuk, hogy hasonló epreskertek és selymesztési intézkedések kormányi erőltetés folytán országszerte léteznek s azon meggyőződésben élünk, hogy ott, hol ez intézkedés nincs helyén, egyszerűen eltörölendő, hol pedig jóvője van, a gazdasági egyesületnek kezbe adandónak véljük, hogy azok hivatásuk szertén gyarapítsák ez iparágat.

Visszat.

„A szegedi katolikus iparos-segédék egyesületének megnyitása.

„Testvériség, egyenlőség!”

(Egy kis tartozás.)

Vannak esetek, midőn az ember kötelezve van oly ügyben is szólni, melynek megvitattása nem a papírosra való. Nem képzeli a t. olvasó, mily kellemetlen helyzetbe jut az érkölesleg kötelezett beszélni, midőn a legkényesebb tárgyhöz kell szólnia egy téren, mely a legnyilvánosabb. Noha a szabadszólás napja kezd földeregni, vannak és lesznek, mert kell hogy legyenek díszkörtött szentélyek, melyeket illetni senkinek sem szabad; már ezek körül járva le kell oldani sarunkat.

De hogy a dologra térjünk, el kell mondanom, hogy van Szegeden egy asztalosmester, ki több derék iparostársával „szegedi legény-egylet” alakításhoz fogott. Csekély magam is hozzá csatlakoztam a korszerű eszméhez s habár tehetségemhez mérve iparkodtam tölem telhetőleg a buzgókkal haladni, tetemes áldozataikat tekintve én nem tartozom az első közé, de nehogy utósa maradjak, iparkodtam e lapban az egylet megalakulása érdekében többször fölszólalni s azonlül házalgatva érbeszteni a közérdekeltségét.

Ugy e lapban mint magános és nyilvános helyeken, úgy én miként az úgy mellett küzdő iparos polgártársaim nem feleltük el az illetők fölvilágosítására fölemelteni, hogy a szegedi legény-egylet korszerű leendő, s a testvériség és egyenlőség alapján minden becsület embert vallási érdekek illesztése és fészegetése nélkül a mi kedves egyletünk egyiránt ölelni fog; sőt ami fő, épen az egyenlőség alapján föladatait tizenhárom már is elenyészett osztályokodásnak még csak árnyékát is elosztlatni, testvérileg élveken a különböző vállalkásokat; és még csak színeztekel sem ítéltük a szentélyt, mely a lelki meggyőződés titkait takarja.

Az egylet föladatait körül sorozván a közérdekeltség minden vállalkás által örmésen előforduló magasztos elveit, hogy legyen egy akol egy pástor; de ne legyen, még csak külsőre se legyen a vallási alakok kétségkívül ékített szabályaiól folyó szokások öröszakának; a lettint százados főnarrat árnyékán előfordva.

Egy ilyen egylet alakításához igen szép eredmények kínálkoztak. Reményünk és fáradozásainkat ugyiltszik siker koronázta.

E nagy magyar városnak minden józan polgári iparkodtat a közérdekeltség előmozdítására szüveny áldozni s pedig vállalkulónbség nélkül; épen a testvériség alapján indultván. Az egylet vagyona föltérnként növekedett. A katolikus papság, mint mindig, első volt az áldozók között, de itt az utolsó is első, mert az oltár nem kérdi a sorozatot.

Az alakulandó egylet alakító szervező gyűléseket tartott, csak az engedély késett. (Közbe mondván az élül buzgó asztalosmester az illető hatóságánl tett lépéseket, az engedély tárgyában.)

Az egyházi elüljárások engedélyre megérkezett, de megérkezett a világi hatóság is már, most csak meg kellett az egylet nyitni alapszabályokat alkotván. Az alapszabályok is elkészültek, ugyhiszem ismerjük, mily alakban.

Midőn az alapszabályokat elkészítő gyűlés volt, többen jelen lévén, abbéli sajnálatunka: nem egyszerű nyilvánítottunk, hogy ezen alapszabályok habár igen szép és magasztos elveken nyugosznak, de világi intézménynek a mai kor kívánalmait szertén nem felelnek meg.

Is az első lön adva, hogy a kormányzabta kénszerítés az egylet alakulását tetemesen gátolná, ha a vallási szemlet alapul fogadása mellőztetnénk. Mi azonban többször és többen oda nyilatkoztunk, hogy a kormány kedvétér nem térjünk el a kor- és körülmények kívánalmaitól, s az egyletet, habár az a kormányban nem tetszenék is, alapítsuk a testvériség nagy elvére. Legyen jelszavunk a magas közérköleség, az egyenlőség, a közművelődés. Megegyeztünk, hogy erre alapítsuk az egyletet.

A megnyitási ünnepély alkalmával kezölükbe adattak a kinyomtatott alapszabályok; körülhétlünk a teremben s fájdalommal tapasztaltuk a különböző vállalkás gyéren történt képviselőségét, s magunk is megközlünk az általunk mellőzni kért egyleti címen.

Ez megtörténvén, még fájdalommalabban esett az ünnepély után a jelen nem levőkkel később találkozásunkban azon hidegség, melylyel irányunkban viseltetnek s mintegy tudunkra adak, hogy mi őket ámitottuk, midőn az előleges ígert belvett vallási egyletet s ehcz alkalmazott alapszabályokat alkotánk.

Ki kell jelentünk tehát ezennel minden és bármely valláson levő édes testvéreinknek, hogy

mi, kik irányunkban az egyenlőség elveinek megtartásával ígérkezünk, ezt annálkább meg nem szegjük, mert közös édes anyánk a hon ma ezerszeresen parancsolja, hogy az egyházon kívül, a tanodában és egyletekben társadalomban és magán-körökben ne legyen többé semmi osztályokodás s hogy ennek árnyéka is elosztlatssék.

Megvan a testvériség a nagy magyar város népében, a kormány nem akarhatja ezt szarnokul akadályozni, s erre nézve csakugyan le is érkeztet a polgárius címül engedély.

Már most arra kérjük az egylet védőnekeit, kik föltérnként támogatói indultak, ne vonják meg további szeretetüket az egylettől. A magas papsághoz nincs kérelmünk, böles belátásukra bizván az úgy mibenlétének megítélését s az alapszabályok kellő módosítását egy a városnáznal tárgygyűlésre, melyben egy a város tisztikarát mint a magas páspagot kérjük képviselve látni.

Ene testvéri egyletről a jövő számban szabad legyen több iparos polgártársaim nevében még néhány szóval emlékeztem.

Bakay.

Hogy katolikusok vagyunk nem csak szóval hanem szívvel is, arról meggyőződhetett mind a papság, mind hívó társaink bármelyike. Ezt előrebocsátva ki kell jelentünk, miszerént a szegedi legényegylet alapszabályainak szerkesztése egy, amint vannak, az egylet végrendeléstét látjuk már szülesse napján aláírva. Oly egylet alapszabályainban, mely vezérlelvül tűzte ki magának, hogy kors vallaskülönbség nélkül minden iparost (ki különben édesmár tagjai sorába fogal), a katolikus is, a védszent, a gyónásra kötelezettség stb. legalább is nem azon tapintatosságra mutatnak, melyet a vezetőketlen keresztünk és szívesen láttunk volna. Az elnöknek több és nagyobb jogai vannak, mint alkotmányos levegőben élő egyletlen lenni szabad. Ha nem akarjuk, hogy a gyermek, mindjárt a kereszttség után kíméljük okvetlenül szükséges, 1) hogy csak világiakból álló egyletnek egyik elnök világi legyen. 2) hogy alapszabályai az egylet valódi céljához alkalmazottan mielőbb átdolgoztassanak. Szerk.

Mi történjék a törvénykezéssel?

A törvénykezés átalakítása tárgyában azon egyéni nézet került fölszínre az időszaki sajtó útján, miszerént az alkotmányos megyék által egy bizonyos határidőre volna kiízendő, melyen túl a cs. k. bíróságokhoz semmi újabb beadványt benyújtani ne lehessen, hanem minden újabb pernél az alkotmányos megyei bíróságok a magyar törvények értelmében és az 1840-iki XV. törvényekben megállapított válto eljárás szertén járjanak el.

Ezenkívül pedig a cs. kir. törvényezések és vegyes szolgabíroságok utasításának, hogy az előlított kezelt pároket és folyamodási ügyeket a főnállott osztrák törvénykönyv és perrendtartás szertén ítélték el s működésük ezen ügyek végtével megszűnjék.

Gyakorlatinak és könnyen céllhoz vezetőnek tünik föl egyelőre ezen vélekedés, illetőleg indítvány; de mégis körülményes megfontolás után kellő s az alkotmányos fölfogásoknak különböző megfelelő sikerében épen nem fogva vezetni, sőt némileg visszalépés volna azon kellemetlen állapotok fertőzése, melyből a m. é. őszhő 20-ki kibocsátvány és az alkotmányos nemzeti önérték segélyével mindenáron és minél előbb kivergődni akarunk, s részben már ki is vergődttünk.

Aki az osztrák rendszert törvénykezést csak azon kontrol veszt bíralat alá, mikép az talán épen Pesten vagy a vidéki megyei cs. törvényezések iróidában kezeltetik, könnyen megengedhet magának az alkotmányosság elvérével meelőzés mellett olyan kívánatot, minőrlő főnebb emlékeztetés tétetik; mert a budapesti cs. bíróságoknál és más vidéki megyei cs. törvényezéseknél akár az igazságszolgáltatás gyorsasága, akár a főnállott osztrák törvények alkalmazása azon megfontolással és tör-

vényszerűséggel kezelte, mely szabály szerént az illető perlekedő közönséget kielégíthette; de más-kép volt az sokszor némely vegyes szolgabíróságok eljárásainál.

Ugyanis akadt olyan vegyes szolgabíróság, hol a beadott fölébvezések 6, 8, 12, 18 hónapig fölküldés nélkül elhverték és följelentések után is a fötirvényszékek csak többszörös sürgetéseire küldtek föl.

Akadt olyan vegyes szolgabíróság, hol a föl-peres fél csak 8—9 hónap elfolyása alatt kapott beadott keresetere idézési végzést.

Akadt olyan vegyes szolgabíróság, hol a le-küldött fötirvényszéki ítélet vagy végzés hónapok-on keresztül kiadás nélkül hevert.

Akadt olyan vegyes szolgabíróság, hol azon kész végzés, mely a zálogolási és becslési eljárás befejezése után volt hozandó s melynek átvétele előtt a nyertes fél a p. p. r. 504. §-a értelmében árverést nem kérhetett, másfél év elfolyása alatt sem lön kiadva.

Akadt olyan vegyes szolgabíróság, hol a va-lamely fölébvezést vagy fölébfolyamodást vissza-utalás végzés ellen emelt fölébfolyamodást panasz föl nem küldte, hanem ezt is visszautasította; pedig ezen eljárás mind a törvény szelleme, mind a föléb-vezés gyakorlati fölfogása és kezelése módjával ellenkezik.

Akadt olyan vegyes szolgabíróság, hol a te-lekkönyvi joggal födözött fél költségés perindításra köteleztetett végzéséig, annak begyözése végett, hogy őt illeni-e és mennyi örökség az ingatlanok-hoz; holott ezen jog mennyiségét és bizonyosságát a végrendeletnélküli esete forogván fű, a p. t. k. 728. 732. és 431. §§-ai meghatározták.

Akadt olyan vegyes szolgabíróság, hol a be-adott zálogolási és becslési elrendelésérti kérelemre két év elfolyása alatt nem lehetett nyerni végzést.

Akadt olyan vegyes szolgabíróság, hol a esődítomg némely ingó, különben értékes javai akkor adtak el két, három év elfolyása után, midőn már a becsérték $\frac{1}{2}$ -ad vagy $\frac{1}{3}$ -ed része maradt meg.

Akadt olyan vegyes szolgabíróság, hol a fötirvényszéki rendletnek az első bíróság nem engedelmességet, bár háromhónap köteleztetett bizonyos visszatérés elhagyására. Indoka pedig ezen nyilvános dacnak az volt, hogy a fötirvényszék nem törvényesen rendelkezett; mintha bizony az első bíróság jogosultsággal bírna önféjétől a felső-bíróság intézkedést rosszolni és annak nem engedelmesséki akkor épen, midőn saját eljárása forog késébe.

Akadt olyan vegyes szolgabíróság, mely az épen őt érdekő fötirvényszéki végzést, melynek a panaszó féllel leendő közlése fötirvényszékeig meg-hagyatott, a féllel soha sem közölte; sőt az illető tisztét ennek közlésétől azzal tiltá el, hogy ez hi-valatos titok.

Akadt olyan vegyes szolgabíróság, hol a végrehaj-tás elrendelő végzés ellen bírtonk kívül az első bíróságnál beadott fölébfolyamodás végzéséig a p. p. r. 443. §-a alapján visszavetett; holott per-es ügyekben a fél panaszát csak az első bíróság utján küldheté föl, a fötirvényszék ezzel tartván fél közvetlenül a hivatalos érinkezését, és ezérdemben az első bíróság fötirvényszéki utasító rend-elvényével is ellátatván.

Akadt vegyes szolgabíróság, hol a esődítomg nevezetes értéket a tömegdönkönk elküldtöte, mert a bíróság részéről keltő fölvizyázat és ellenörzés nélkül hagyatott.

Akadt vegyes szolgabíróság, hol a esőd vég-zéséig megszüntetvén, ezt a tömegdönkönk törvé-nyes indoknál fogva félébvezte; az első bírósá-g a fölébfolyamodást ugyan megengedte és föl-küldtöte, de saját megszüntetés végzést végrehaj-ta — a tömeg a zár alól föloldatott; később azonban a fötirvényszék a megszüntetés határozattal ellen-kezőleg rendelkezett.

Akadt vegyes szolgabíróság, hol egynémely polgári becsomózott ügy évekig hevert elintézés nélkül, s ékep ment át az alkotmányos szolgabíró-kezeibe stb. stb.

Többet, sokat lehetne még fölhozni; de ugy-tartom, a főnebb idézetek elegendők annak igazo-lására, hogy az eddig el nem intézett peres ügy-eket és folyamodásokat nem volna észvesz dolog a cs. vegyes szolgabíróóságok ellátására bízni; mert még ezek években keresztül tudnának maguknak munkát találni, — miben ugyan nem lenne közö-ny — csak hogy a hivatalos állás élcnyeit és a jövedelmzés nélkül forrásait élvezhesek. És én tartózkodás bizkó kijelentem, hogy amely bíróság nem törvény, de saját a törvények fölé emelkedett fölfogása vagy talán álcizott önérdéke és a sze-vedélyek roszul leplezett benyomásai alatt intézke-dik, az a Themis mérlegén nem igazságot és tör-vényességet osztogtat, de harcot és veszélyt árul, mely azon mertékben nő fenyegető magasságra, minő arányban a perlekedő felek jogérzete és ér-keflési fölfogása legzoltak. Miért is binni szabad, hogy alkotmányos szolgabírák az osztrák törvény tudományai tültérhetlenség nélkül is hasonló ta-pasztalásokra önmaguk ellen alkalmat adni soha sem fognak.

Máskülönben a főispánoknak adott utasítás 13. §-a szerént a szolgabíró esküdtársával föl van jo-sogitva, hogy a hatáskörébe eső fenytő és polgári ügyekben az osztrák törvények szerént bíraskodjék, s ezen jogosultság minden fűntartás nélkül mon-datván ki, világos, hogy az alkotmányos szolgabí-rók szék a volt cs. vegyes szolgabíróóságok előtt indított, de végkép el nem intézett pörökben és egyéb jogügyletekben is bíraskodhatik, s pedig nem csak azokban, melyek közvetlen ő előtte fog-ott folyamatba téletni. Nem tartom ugyan alkot-mányos szempontból nyereségnek, hogy az alkot-mányos szolgabíró osztrák törvényekhez van kötvé, de sőt reményem, miszerént a dolog visszacságalló fogva ezen rendelkezés okvetlenül gyakorlati mó-dosításon fog keresztül esni; mégis jó hiszmellem ki-mondom, hogy ideig örág ha ugyan legyűzhetlen akadály forogna fűn, inkább az alkotmányos szol-gabíró ítéjen az osztrák törvények szerént, mint azon vegyes szolgabíróság, mely a bukott rémrend-szer végpaíza alatt a törvény fölé emelte magát és túlhatalda nyomásban és hoztatásban azon mestert, ki a nemzet legazólásával az alkotmányos és nemzeti élet rovására ama pokoli rëndszert te-renté. Azon pörök és folyamodások pedig, melyek már az alkotmányos szolgabírákhoz adtak be, mindenesetre az 1848-ban fömállott törvények szer-ént az 1840-ik XV. t. c. II. részében meghatá-rozott váltojárás értelmében lehetnének elintézendők.

Azon nehézség, hogy az alkotmányos szol-gabírák az általuk nem ismert és nem gyakorolt osz-trák törvénykönyv és perrendtartás szerént a volt pöröket elintéznék képesek nem lennének, elenyészik azon fölvezés által, miszerént ezen magyar törvény-tudók bírnak a jogtan azon általános elemeivel is, melyek szerént az osztrák törvényeket helyes érte-lemben fogják tudni alkalmazni, annálkább pe-dig, mert a pörészédekben a felek érdekében ügyvédleg fölúdeni szokott törvény §-ai elegendő utbaigazítással szolgálhatnak.

Egyébiránt míg az osztrák büntető törvény-könyv és perrendtartás erővel bír és míg akad törvények, mely idézett törvények szerént kíván és képes eljánni, addig a megyei alkotmá-nyos szabadság agyrem; mivel minden szó, mi az alkotmányos élet korlátai között betudás alá nem eshető és csak szó marad, veszélybe döntheti az egyes polgárt, az alkotmányos viszárt és a megyei közönséget, ha olyan viszonyok szözlötésére vonatkoztok, melyek idézett törvények értelmében büntetés nélkül szézesgetés tárgyai nem lehetnek. (Az osztrák törvényekész alkotmányos jogfogalma-inkkal semmi esetre meg nem egyeztethető és ha a kormány bizalmat akar ébreszteni a nemzetben, ideig örág sem tartható. Az 1790. XII. t. c. vilá-gosban kimondja, hogy a törvénykezés rendjét a fejedelmeknek sem áll jogában megváltoztatni. Az 1848. III. t. c. 27. pontja pedig nyilvánosan kijelenti, hogy „a törvényes bíróságok és ítélőszékek törvényes önállásukban s a törvény további rend-leteig eddigi szerkezetükben fűntartandók. Az osz-trák törvények meg kell szűnnie nem csak az orszá-gyűlés megnyitása, de még a követválasztások megjétsése előtt. Meg kell szűnnie azért, mert ide-gen törvény pallosa alatt szabadakaratú népképvise-lőket még egy nemzet sem választott; meg kell szűnnie azért is, mert az országgyűlésre kilendő követe-k az osztrák törvény és perrendtartás fűndál-ása mellett az állanigyezségek általi beépűlítésnek, sőt elítélésnek volnának kitéve, mihelyt a m. é. öszhő 20-ki nyilatkozvány szabta szük és alkotmányos fogalmakkal ellenkező korlátok tági-tása mellett kűzdenének s minán ennek tudatában egy megye vagy város sem küldhetne az ország-gyűlésre követeit. Szerk.) Ez ok tehát az, miért kívánatos, hogy az osztrák büntető törvénykönyv-el és perrendtartással a cs. megyei törvényekészék is megszünnjenek és kövessék lelkes tagjaik azon nemes példát, mely szerént a pesti országos tör-vényekész tagjai f. hó 11-én a fötirvényszéki elnök-höz olyan értelemben fölmonadtak, hogy ezen or-szágos törvényekész Pestmegye törvényesen választ-tott tisztikarának átadásék és ezen átadás meg ne tagadtassék; ellen esetben pedig, kijelenték az ille-tő fötirvényszéki tagok, hogy ha hivatalkörtüknek netalán katonai erővel fűntartása rendelteték el, magukat jelenleg viselt hivatalaiktól fölmenteni kérik. Isten éltesse őket, s ha készek küzdeni, vagy ha kell, szenvedni a hazáért, — miben, mint mondják, áll a hazafias — élvezhessek égés tel-jességben az alkotmányos szabadság férjas örömeit.

Az átmeneti időszak mindenesetre be fog köv-etheteni; törvények ez tehát országgyűlés előtt vagy után, azon kényes állapot, mely az osztrák magán-jogi rendszerből hidat fog képezni a magyar alkot-mányos rendszerbe, el nem maradt, s így előbb-utóbb a magyar alkotmányos bíróságoknak ezen átmenetnél az osztrák törvények alkalmazásából támadott nehézségekkel megküzdőniök szüksségek leand; mi tehát jobb, ha ma történik, mint holnap. Nincs is más lehetőség ezen átálakítási nehézségek kiküszöbölésére, mint ha az osztrák törvények végkép és azonnal eltörlötetnek, s az eddig el nem inté-zett pörök újból a magyar törvények szerént te-tetnek folyamatba, de sőt azon örökségi és egyéb ügyekre is, melyek az 1852. évi öszűtő 29-ki es.

ny. p. értelmében a követelő fél roppant jogsér-mével lönek elintézte, föltéve, hogy a követelés 1854. tavaszfő 1-je után föl keresetbe véve, ki-mondatik, hogy ezekre a követelő fél jogait a ma-gyar törvények értelmében ismét érvényesítheti. Ha ugyanis az 1848-iki jogállapothoz általánosan és országszerte kijelentett ragaszkodás nem tires be-zéd, a fűmirt értelemben teendő intézkedés nem lehetne jogtalan; mert föltéve az 1848-iki magán-jogi állapot törvényességét, föl kell tenünk ok-vetlenül törvényességét azon állapotoknak, me-lyek az osztrák polgári törvénykönyv és perrend-tartás, ugy egyéb nyíltpancsok befolyásai alatt időközben létrejöttek.

A haza fűdve kell, hogy legűbő törvény le-gyen. Azon esékly joghátrány tehát, mely a ma-gánfeleket ügyek ily hátrálkéséből érte, a köz-ügy, alkotmányos szabadság és a hazai törvény diadala mellett tekintetbe sem jöhetne, és lévén vagy kellvén lenni minden egyes embernek egy-szersmint hazafinak és alkotmányos érzelmű pol-gárnak, föl nem tehető, hogy akada olyan öző egycén, ki a közjó, nemzeti és alkotmányos gyö-zelme mellett nem elvesztett, de kevés idöre csak hátrébe lököt magánjogi követelése miatt szük-keblő elégtelenséggel önmaga gyázlatára panasz-ozót emelne.

Kadosca.

Országgyűlés egybehívása tavaszfő 2-ára.

(Vége.)

26. §. A középponti választmány minden vá-lasztó kerletre a választás vezérlőtere egy elnököt a jegyzőt és a szüksség esetére helyetteseket is vá-laszt.

27. §. A megválasztott elnök a választásra kűtűzött napon az illető kerlet fölűben a választó gyűlékezést a központi választmány által meg-határozandó s előre szűnté közhírre teendő órában megnyitván, bármely választónak joga van, az orszá-gyűlési követségre egy egycén ajánlani.

28. §. A választásnál szavazati joggal csak azok bírnak, kik a választóknak a fűntöbbsék szer-int kerletükben készűntendő öszszeírásban benfo-glaltatnak, csak azon kerletűben bírnak szavazati joggal, amelynél öszzeírva vannak.

29. §. Az öszzeírásban foglaltak közül a vá-lasztó jog senkikül meg nem tagadtathatik.

30. §. Ha a választók megnyitott gyűlékezé-tében az országgyűlési követségre csak egy egycén ajánlatik, s annak, vagy több ajánlatok közül egy-nek megválasztásában a választók közökartál ösz-pontosulni látszanak, az elnök az öszzeírattól választó-fohok azon kérdést intézdi: vajjon az általa megnevezendő illető egycének megválasztásában köz-akaratú megnyugdosnak-e vagy szavazni kívánvák? s ha 10 választó szavazást kíván, az azonnal meg-rendeli; különben a választást befejeztetnek s az ille-tő egycén a kerlet által megválasztott ország-gyűlési követnek nyílvánítja.

31. §. A választás szavazásra bocsátatván, azon választók mindegyike, kik országgyűlési köv-elet ajánlottak, a helyszűnben jelenlő választók közül két egycén nevezend, s az eképen mindegyik ajánlatnok részéről nevezendő egycének az önkökkel s a szavazat nélkül jelen lőndő jegyzővel egyttű képezűdnek a szavazatszedő választmányt.

32. §. A szavazás, a szavazó venének a kül-döttség általi följegyzésével, s valamint a szavaza-tok öszszeszmítása is mindazáltal nyilván törtűnik.

33. §. A szavazás megkezdűtűen, mindaddig, míg magát szavazó jelenti, félbenzakasztás nélkül folytatható.

34. §. Ha a szavazás bevegűtűvel a szava-zóknak általános többsége egy egycén mellett nyilat-kozik, az megválasztott országgyűlési követnek azonnal kijelentik.

35. §. Ha a szavazóknak általános többségét azok közöl, kikre a szavazás törtűnt, egyik sem nyerné el, azon két egycén között, kik aránylag legűbő szavazatot nyertek, újabb szavazás törtűnik.

36. §. Ezen másodszeri szavazás, amennyi-lyben a szavazók sokasága miatt, az első szava-zással egy napon nem végezethetűnek be, a követ-kező napon fog megkezdűdni, s minden esetre egy-folytában befejeztetű.

37. §. A kűtűzött két egycén közöl az, ki a másodszeri szavazásnál alkalmával az abban részt-vevő választók szavazatának többségét megnyeri, megválasztott országgyűlési követnek azonnal ki-jelentik.

38. §. A választók öszzeírása egyik hitels példányban a választás alkalmával a szavazatsze-dő kűldöttség kezébe kell lenni.

39. §. Kiki csak személyesen szavazhat.

40. §. A választóknak az öszzeírásnál vagy választásnál semmiféle fűgyverrel megjelenni nem szabad.

41. §. Az öszűrő s szavazatszedő kűldöt-téségeknek tagjai a törvény általa által állanak, a rajt-ök elkövetett bármely sérelmek büntűdi eljárás mellett a vétséghez aránylag lesznek megfűnyendők.

42. §. Mind a választók öszzeírásánál, mind a választásnál a jó rend fűntartásának joga s köv-telegsége a kűldötűt elnököt illeli, ki szüksség es-ében e célra fűgyveres erővel is rendelkezethik,

43. §. A szavazatszedő küldöttség a választás folyamáról rendes jegyzőkönyvet vezetett, azt a választás befejezésével az elnök és jegyző s a szavazatszedő küldöttség legalább két tagja 3 példányban aláírják, s egy példányt a megválasztott követnek azonnal kezébe juttatván, a másik kettőt a levéltárban fönntartás, illetőleg a magyar királyi helytartótanácsnak leendő átküldés végett a községválasztmányának beadják.

44. §. A megválasztott követnek a kezébe juttatott választási jegyzőkönyv, megbízó levél gyantán szolgol.

45. §. A választás vezérlésére kiküldött elnök azon kerületben, melyben a választásnál elnökült, követté nem választathatik.

46. §. A jelen törvény rendelkezése az illetők általi teljesítésére a helytartótanács fölügel, s az e végett megkivántató utasításokat s rendelkezéseket az illető központi választmányokhoz intézi.

47. §. Azon választások iránt, kiknek törvényessége bármely tekintetből kérdésbe vétetnek, a képviselő tábla intézkedik.

48. §. A kebeli helyi azon községeket, melyek az 5. §. szerént az illető királyi városokkal egy választókerülettel képezendek, a város területéhez legközelebb fekvő helységek közül az érdekelt városokkal egyetértve, az illető megyék jelölendik ki.

49. §. Az illető megye kerületekre eső választások összeírására mind a megyei, mind a városi központi választmány két-két tagot neves, és e négy tagból álló küldöttség mind a városban, mind az azzal összekapcsolandó megyei községeken a választók összeírását a jelen törvényben megállapított elvek szerént közösen teljesítendő.

50. §. Azon esetben, ha a 49. §. szerént munkálodó vegyes küldöttségen valamely előforduló kérdésnek eldöntésében a szavazatok egyenlők lennének, a küldöttségből minden ilyenkor előforduló egyes esetre névvel külön teendő sorushoz utján egy tag ideiglenesen kilép, s a fennfőző kérdést a többi küldöttségi tagok szavazatbánsággal döntik el, az illető kérdésnek eldöntése után azonban mind a küldöttségi tag munkálodását ismét együtt folytatandja.

51. §. A választásra elnököt azon közhatalóság központi választmányra nevez, melynek kebeléből az ily vegyes kerülethez legelső választójárul a jegyzőt ellenben azon hatóság központi választmányra küldi ki, melyhez a kérdéses vegyes kerületbeli választásoknak kisebb száma tartozik; s oly esetben, midőn egy ily vegyes kerület két városi hatóság esik, a szavazatszedő küldöttséghez mindegyik egyegy tagot küld, kik közül egyik a jegyzőt tollat vezeti.

52. §. A vegyes kerületek alakításához járuló megyék és városok között a jelen rendszabály végrehajtásának érdekében támadható kérdéseket az illetőknek meghallgatásával ezen szabály rendelkezése értelmében a helytartótanács intézi el.

53. §. Mindegyik országgyűlési követnek az országos pénztárból 5 p. ft. napidíj s lakbér fejében évenként 400 p. forint fizetetik.

Nyilatkozat.*

Dugonics András műveire oly esékly színművet érkeztek az előfizetők, hogy azok mostani száma mellett a kiadást megkezdeni lehetetlen. Ad-

* A hazai lapok szerkesztőseit e sorok átvételére kéjük. Szerk.

dig tehát, míg az előfizetők a szoborbizottságnak intézkedései folytán annyira szaporodnak, hogy a kiadást veszteség nélkül kezdeni lehet, títrelemer kértének azok, kik eddig előfizetésükkel a nemes célohoz járulni sziveskedtek.

Kelt Szegeden, 1861. téli 28-án.

Schröck Ferenc,
a Dugonics-szoborbizottságnak elnöke.

Tárogató.

— Horvátországának Magyarországhoz visszakapcsolását a zágrábi értekezlet nagy szótűbbséggel kimondotta. Strossmayer püspök ímegeples macskazenevel tisztoltatt meg.

— A követválasztási központi bizottságnak tagjai f. hó 29-én összejövén, mindenelöl az 1848-ki V. t. c. 11. szakaszába foglalt esküt letették. Azután az összeíró küldöttségeket neveztek ki a két választókerületbe. A palánki és fővárosi küldöttség üléseit tartja a volt fővárosi kasszinóban, tagjai: Kátay Ferenc, Kovács Ferenc, szeszgyáros és Pálffy Ferenc; az alsóvárosi és rökusi a városban nagyeremben működik; tagjai: Pálffy Sándor, Rajky Mihály és Vörösi János. Az összeíró küldöttségek jövő hó 17-én kezdik meg működésüket. Az összeírás tavaszelo 2-ig tart. A tulajdonképi követválasztás tavaszelo 5-én tartatik meg.

— A Dugonics-szobor-bizottságnak f. hó 28-án tartott értekezletén azon szomorú valóságról győződött meg, hogy a nagy iró műveinek kiadására szükséges előfizetők mennyiségének alig egy ötöde érkezett be. Az értekezlet f. Schröck Ferenc igazgató elnöklete alatt elhatározta, hogy egyszerűen a jelenlegi előfizetőköt újabb megszerzésre kérindi föl, másrészt az egész hazában lakó szegedi származású honfiakat fölszólítandja, hogy részént előfizetők szerzése, részént pénzügyi téren által a szent célohoz járuljanak. És Szeged? Szeged sok nélkül is megteendő nagy fiacrt azt, mit az előzők elmulasztottak s mit az utódoknak pótolniuk kötelességek.

— Molnár György szintársulata jövő hó 5-én a segélyre szorult honvédek gyámolítására adja előadását följelölését. Következő napon 6-ikán Kisfaludy születésnapján díszelőadás lesz a színházban. Molnárnak tiszta honfőlelemről tanusokó eljárása viszonzásul a szegedi közönség azon másfelhávi bérlettel felelhetne, melyre okvetlenül szüksége van, hogy a baha fővárosában nemzeti színtársulathoz méltón jelenhessenek meg.

— A mult hetfői tisztújítási tánevigalom bizonyosan az idej legfényesebbek közé tartozik. A színház díszítése dícséretre válik Fehérvárynak. A rendezőség, hogy a vendégek a kaszinó kényelmes termeiben estelizhessenek, deszkafolyosót építtetett a színházról a lépcső aljga, mely az étermekbe vezet. A szép számmal megjelent vendégkörön jövedelmét járta kiviradás kiadviradig apának szép táncát. Ki volt a vígalm királynoje, nem írjuk ide, a helyszínen magunk mondottuk meg nekik.

— Szederényi Lajos ág. hitv. lelkész az 1848-ki XVIII. t. c. 30. szakasza értelmében a polgármesteri hivatalnak bejelentette, hogy tavaszelo elején „Iskolai lap” cím alatt folyóiratot indítand meg.

— Kottus József rendőrgyelő tizedes folyó hó 28-án éjjel Bíró István korszmájában négy

tolvaj fogott el tizedelőt s többennel lopott jószágot fűdítők föl s az elfogottakat azonnal a városi kapitányi hivatalnak adták át.

— Idős Fellmayer Antal ur a szegedi legényegylet részére 20 forintot küldött szerkesztőségünkhez.

— Szombaton közkedrességt Molnár nék jutalmára egy kis dalmevet adnak elő művészcink. Az „Eljegyzés lámpafényével” Pesten is nagy tetzésben reszesült s Molnár dalárdája kezessedik róla, hogy nekünk is sok élvezetet nyujtand. A színházat egybírát nem a dalmevet, hanem a Molnár nék iránt az egész közönségben nyíltanuló tetzés és becsülés götjendi meg.

— Figyelmeztetjük olvasóinkat a jövő hétfőn tartandó jötekönyvén tánevigalomra, mely (nem mind lapunk 5-ik számában tollhíából állt a belvét, hanem) az ágostai hitvallásu egyház javára rendezetlik. Maga a testvéregyház fölségeles elég ok arra, hogy zsuflot legyen a terem; ezenkívül értékes és írodalmi egy mint művészeti becsil nyerelemek is emelk a vígalm érdekét.

— Csongrád megyének f. hó 26-án tartott bizottságnak ülésében a f. hó 16-ki királyi leiratra fölirat szerkesztése szavazattal: a követválasztásokra a központi bizottságnak kinevezetett és az országgyűlésnek az 1848-ki törvényeköl első módton történt egybehívása ellen jegyzőkönyvi óvást szavaztatott.

— Földvár Sándor szult. Tamás és a római sáncok bátor megóvója a mult napok alatt városunkban mulatott, hogy fiat, ki a helybeli tanodákban élvezi a tudományokat, meglátogassa. Egyuttal megkérte az alkotmányos tanácsot, hogy azon 100 hold földet, melyet Szeged városa 1849-ben neki ajándékozott s melyet híres Bonyhádk egy tollvonással ismét elvett, neki visszaadja.

— Szörögen egy kaptos ember a magyarok ellen bujogtatja a rákokat s azzal fenyegeti őket, hogy majd csak szabadlára vergőjenek a magyarok, őket egy szálíg kiirtandják. Rácországról is mesél nekik sok bolondot s a szerencsétlenek közül egyik-másik csakugyan hisz szavának. Ugyhiszünk szerb testvéreink meggyőződhettek róla, hogy mi teljesen megoszuk jogainkat és kiváltásainkat velök, de többet, mint magunknak van, nem adhatunk nekik. Arról is megemlékeztetnek, hogy a magyar mindig megtartotta s ezúttal is megtartandja, amit ígér, míg azok, kiknek öök hívének, midőn a testvérgyilkosáért mézes savakkal jutalmat hirdettek, a legoemánysábnal rászédtek őket. Ha a szörögi kaptos ember folytati talánú bujogtatásait, nevével is szolgálanduk a közmevetésnek.

— Tegnapelőtt f. hó 29-én a közgyűlés által kijelölt központi bizottságnak első ülése által megkezdte működését az országgyűlési követek választása iránt, miről a közönség hivatalos hirdetések által, valamint a szószékekröl az egyházakban értesitetni fog.

— Török-Szent-Miklóson a kaszinóegylet, Szolnokon a gazdasági és versenyegylet közeleü tánevigalmat rendez a T.-Sz.-Miklóson létesítendő kertészeti egylet javára, melynek e két vígalm jövedelme első alapitókéjét fogja képezni. Az említett céloú a város határában a mintakert részére alkalmas telket is kieszemelték már. (S.)

— Abaujmegyének zsidó hivatalnokja is van, egy alorvos.

TÁRCA.

7 hét Jösefstadtnban.

(Mutatvány ily című sjtó alatt levő munkából.)

Irta Kempelen Gyozó.

Jösefstadtnban hajnalpír nem létezik. A börtönömes részvét-teljes pillantás. Megnyugva. Binóm kötelességen. Csatlódom. Minél keserőbb a válás, annál edesebb a viszontlátás. Roszál és hidegen. Nem iszom sem kávé, sem teát, sem bort, sem pálinkát. Pörkölésnél asszonyom. Létfészesítő. Tolvajok, rablók, oklevélhamisítók. Roszabbak a sánerabok. Tolakodás visszautasítás. La tour megölés. Szerencsétlen lengyel. Habrics földmúnyzó jó híre. Szigtergősség, burtorzás. Öleléshatóság. Építelés elmékedés a vígáz cífra nyomorúságról. Skót Valtér falzmánya. Bajtársakat várnak Jösefstadtnba. Bergamót sánerab. Csak kápirját tettegnyom. Nápólyban van-e maribál? Nápóly után rögön következtek Jösefstadtn. Vendéglős Prágából. Polgári felügyelők görömbömbák a katonáknál. Szép kilitás. Új börtönöm. Levinszki barátom szolgálatkészsége. A sánerabok szeretnek bagygni.

Hajnalpír a jösefstadtni börtönben nem látható, nem csak azért, mert minden ablak nyugotra néz, hanem azért is, mert egész Jösefstadtni mélysegen fekvén, a váron kívül lakók is csak szürkületet s mindjárt utána világos napot látnak.

Égy óra lehetett éjjel után, midőn elszundikáltam; a hajnali három órárt már hallottam, midőn a vár kis toronyórája ütötte.

Minden oly nyugodt, oly esndes volt, csak az örök kiáltása hallatszott minden óráverés után. A börtönöm közepén lógó mécs, mintha részvétellenesen pislogott volna rám, ki valóban dideregtem az éj hidegében.

E nagyserény esend, e megható nyugalom lelkemre jötekönyvan hatott s jó lélekkel mondhatom, mindent megfontolva, mi velem történt s négy történetik, a szó szoros értelmében teljesen nyugodt valék.

Miert is lett volna okom a kétségbeesésre? gondolám magamban — személyes szabadságomat elvesztettem egyidőre, az igaz; de lelksimeretem tiszta, tettem nem válnak soha alattomosak és roszak, ügyem az igazság és őszinteség ügye, melyért szenvednem is tisztelt.

Ha tettem valamin, mi által az ellenem fogatna veletlenszabályra az önkényes kormány emberei nézete szerént érdemesnek látszottam, ugy az nem volt egyéb, mint a gyillólt rendszer megtámadása szóval és írásban, továbbá az ezen rendszer szilte hivatalnokok megszegyenítése, midőn hatalmukkal visszajeltek. Ezeket nem tartám bünek, hanem hazafini kötelességnek.

Más, mi kétségbe ejthetne, családóm. Nem csak az elválás, hanem különösen az, hogy elszakasztatván tölök a kenyérszerző, elemük fölöl nem lesz ki gondoskodandik.

Érésben is megnyugtatott hígatdabb gondolkodásom.

Először nem hittem és nem hitettem, hogy e szigorú és nem érdemelt rendszabály néhány hónapnál tovább tartson; ennyire pedig kötelelésem beszedése után lesz miöb életem csalódomnak; másodsor ha tovább kellett volna is tartózkodnom ama helyen, van nőnnem atyja s fiannak nagyatyja, vannak rokonim és jölelki barátaim, kik nem felednek el a rokonság, emberiség és barátiság legszentebb köteleését, mely parancsolja, hogy inségben levő felesérjőnk s családján tehetségek szerént segítsenek.

Az elválást illetőleg, azon igen bíles gondolatra jutok, hogy minél keserőbb volt a válóper, annál edesebb lesz a viszontlátás első örömeteljes pillanata.

Itt megnyugtató gondolatok közt elértém a reggeli hét órárt, melyet, midőn a toronyóra ütöttötte, kulcszöröcsök és ajtónyitogatások után a kulcsár és egy fegyveres katona által kísért sánerab lépett szobámba.

Hogyan méltóztatott nyugodni? — kérde a kulcsár nagy udvariasan.

— Nagyon roszul és nagyon hidegen — feleltem én.

— Mit tetszik reggelizni?

— Cukros tejet barátom, mert kávé nem iszom.

A jó ember csaknem hanyatt vágta magát bünntámban, hogy van ember, ki sem bört, sem pálinkát, sem kávé, hanem gyermekek való tejet iszik reggelire.

Én fölvilágosítottam, hogy betegségem nem engedél élveznem ama szerente nagyon jó italokat.

Tíz perc múlva elég jó tejet küldött a porkolabé, kitől, mint mondták, ezentúl az élelmet is kapom.

A tej lehetett egy messzely a árát tekintve — 2 ujkr — fölségs je volt.

Míg én az ágyban egész kényelemmel tejezt szörpölgettem s két nem nagyon izletes szarvast faltam be hozzá, a sáncrab a legszükségesebbek elrendezésével foglalkozott.

Egy újfélére esőbírhén, minővel körülbelül nálunk a lovakat itatják, kristálytisza patakvizet hozott, mosdótálat, íveget, poharat s egyéb apróságokat, melyeknek megvásárlását a főlkészárba bízam, a szoba hátmljában álló hosszú padra tettem.

A sáprést és ágyasztást majd akkor végezteti — mondá a kulesár — ha 9-től 10-ig az udvaron engedélyezett sétámat teszem.

Reggelizés közben a szobában sürgő forgó sáncrabot jobban szemügyre vettem.

Öltözete egészen fehér sztripszostól készült nadáig és ugyanazon szövetből vart újjas; fővege szintén fehér sztripszostól készült s nem keveset hasonlít azon sápkához, melyeket régi képekben az udvari bolondok fején látunk.

Sáncra többnyire csak az emberiség legundokabb, legzseméltébb részét itelik. Rablás, gyújtogatás, erőszaktevel, hamis bankjegyek készítése, nagybuzborsói csalások, többszöri szökés s hasonlók viszik sáncra a katonát.

Lábukon blünetesők sályához képest 3—4 fontos vasat hordanak s mindenféle szolgálatlatterelő kötelesek.

Van egy-kettő közöttük, kiket bírtelen harag, rögtön föllobbanás, korlátozhatlan boszu vagy a katonaságotl menekülés vágya egy percre elragadott, s ennek nyírók következményeit; de ezek nagyon csekély számmal képviselők.

Végre magam is fölhasználódtam s az irgalmatlan hűleg daedra, miként az orvos rendőlte, tetőtől talpig megmosdottam s felöltöztem.

Tíz óra tájban a megrendölt írószereket elhozta a porkolabé.

A számlából kivettém, hogy legalább pénz dolgomban, illetőleg olcsóságra nézve még ott boldog világban élnék az emberek.

Annly írószerért, mi odahaza bizonyosan hat frtba került volna, ott két és fél frtot fiztettem.

Hozzáfogtam azonnal e naplőhoz, mely címrel négy siralmasnak látszik, de az olvasó észreveszi, hogy a jósófatidit börtönben is maradt még némely elevenség felkémben. Annly mindenesetre, hogy a búbanattól és kétségbeeséstől megmenekültem.

Mikor szívajom eleni poraimat, melyeket a jó Herz bácsi rendelőnyre ujra készítettem, bevétem, nagy megütözésemre észreveszem, hogy a szoba, melyben vagyok, annyira nyirkos, miszerént a porok a papíron átvedesültek.

Megütöztem rajta, mondom, mert minden nyugodtságon mellett is egészségetem szeretem s romlásnak indult életemet, legalább ameddig lehetőség, nyujtani szándékozom.

(Folyt. köv.)

V e g y e s .

— F. hó 13-án érkezett Türr tábornok Kapererába. Midőn a marsali ezer hős maradványa által küldött gyémántos csillagot, lelkes szavak kíséretében Garibaldinak átadta, ez könyveggel megindulva felelt a magyar hősnek: „Soha ajánlék szívetem egy meg nem indítá, mint ez, melyet ön által egykori baj- és fegyvertársaim küldenek. Mondja meg ön nekik köszönetem mellett, hogy elfogadom, és számított rájuk mindnyájokra, midőn Magyarhonba megyek, melyet együtt fogunk felszabadítani Türr tábornokkal, a szerint a mint megírték azon derék magyaroknak, kik az olasz függetlenség harcában estekek.

— A volt napolyi király ügye ugyaneasak furcsa lábon áll a messianai várbán is, mitűnt a vár parancsnoka a piemontiakhoz folyamodott, hogy lássák el élelmet. A dolog úgy áll, hogy a borbóni vár és piemonti városparancsnok közt egyezmény áll fön, melynélfogva a kastély őrsége napokonkint elláthatja magát élelleggel, s ezért köteles a várost nem lövetni. Egy borbóni tiszt szeokt minden reggel lejönni a városba bevásárlás végett, — azonban történt olyan esett is, hogy a tiszt kénytelen volt néhány tengerhordónak jó borralat adni az élelem fölvitelért, mert katonái mind elilllantak. Innen származott aztán az a furcsa ajánlat. Bizony nem ér H. Ferenc királygáza már egy rongyos falut.

M u l a s s u n k .

— Tápéi szegedi atyafával a piacon találkozik, megállítja s megszólítja.

Tápéi: Ugyan mondja meg urambátyám, micsoda újságot járassunk a falunak, eddig a sasost kellett hoztatunk, de most nines már sasos újság, mondja meg hát, melyik lesz a legjobb.

Szegedi: Hordassak a „Pesti Hirnököt”, a sas ugyan ninesen rajta, de rozszbán, mint há rajta volna.

S z i n h á z .

— Téli 26-án Vasvári Kovács juttalmal: „Egy királyom”, Tóth Kálmán pályanyertes drámája. A főszereplők: Beódy (H. István), Együd (Iván Béla), Molnár (Bor) költőleg miközöttök, költőleg Molnár megjelölő hüszeg szerepnyesté a nyers, de hazaját imadó főpant. A címszerep Szépné ad, kinek mind alakja mind érzelemtel jätéka tökéletesen megfelle a szerep jellemének, s híven, részvétérőszélelő élénk a szenvedő, szívzavomra ellen kizűő királyt. A falmatzart ez estén is, mint egykor, helyesen töltö be helyét; de a jámbor, told ide, told oda öreg nádor szerepe nem igen ártathatót tapsokat. A közönség — mely mellesken mondva nagyon számmal is lehetett volna — lelkesült hangulattal volt s hazafas mondatokat, mik e darabnak legnagyobb érdeme, többször zajosn megtapsolák és éljenek.

— Téli 27-én „A zsidó”, Szilgietti legtműtőbb — tán kissé nagyra is tömött — s épen ezért legzenehebb színművének egyike, mely mindazonáltal desereszt ösöse végzettségű adatot.

— Téli 28-án „Közassági három parancs”, végjáték 3 fölvenásban Szilgiettitől. Kerek előadás, melyben ismét Molnár kedves éneke nyujtotta a fölvezetést. — Szépné, Szilgietti Rozsa, Molnár és Együd kitűnően játszták Zöldiné a veszedelmes nagyné, nagyon mulatóságon esmlát a sok zavart Szépné, énekeit illetőleg szemlék, mit az oly sokszor mondottnak róla. Közönség ismét nagyon kevés.

V i s z á l l á s .

TISZA SZEGEDNÉL teltő 30-án 13 10 00

Felölő szerkesztő: Kámpelen Gyözö.

ÜZLETI HIRNÖK.

Vidéki terményárak.

Alsóausztriai néző osztr. pénzben	Tizsa		Kélt-szars		Rozs		Árpa		Zab		Tenyeg	
	ft.	k.	ft.	k.	ft.	k.	ft.	k.	ft.	k.	ft.	k.
Arad	5	4	—	—	2	94	1	168	1	75	1	54
Baja	—	—	2	86	—	—	1	169	1	132	2	40
Beeskerek (Nagy)	4	40	3	88	—	—	1	180	1	150	2	20
Gyula	4	40	3	88	—	—	1	178	1	168	2	10
Győr	4	40	3	88	—	—	2	90	2	169	2	75
Mosony	4	20	3	60	—	—	2	92	2	169	2	10
Szeged	5	25	—	—	2	89	2	96	1	190	3	30
Perjányos	4	—	—	—	—	—	1	150	1	130	2	—
Szabadka	4	20	3	40	3	10	1	169	1	130	1	20
Temesvár	5	5	4	15	3	35	—	—	1	175	2	35
Ujvidék	4	28	3	7	—	—	1	148	1	175	2	40
Újbecse.	5	—	—	—	—	—	1	165	1	150	2	—
Nagy-Sz. Miklós	4	25	3	50	1	80	—	—	1	150	2	40

Közlekedés.

Indulások a vasutakon.

Szegedről Pestre 1 óra 10 perkor d. u. 2 óra 50 perkor éjjel. — Temesvárra 1 óra 40 p. déltán, 10 óra 15 p. éjjel. — Temesvárról Szegedre 6 ó 55 p. reggel, 11 ó 25 p. éjjel. Pestről Bacséba 9 óra 12 perkor reggel, 9 óra 20 p. éjjel.

H I R D E T É S E K .

(25-1)

Hirdetmény.

Sz. kir. Szeged város hatóság részéről közhírít tétik, hogy **február hó 4-én delutáni 3 órakor** a tápéi kapház hatályj mellett Etelek-ingenyesi eszöszámba öszerkára lévo egy kaza s egy boglya honra eladás iránt a helyszínen nyílt árverés fog tartatni. Eltők 10% bántámpézell leendő megjelölés iránt értesítettek. Szeged, 1861. évi január 26-án.

A városi hatóság által.

(17-4)

Lakberbáadás.

A Széchenyi-tér felső részén elhelyezett Pánn József házban egy emeleti lakás, mely 6 szoba, két konyha, istálló s egyéb hozzá szükséges helyiségek; továbbá ugyanazon házban egy 3 szoba, 1 konyha s **február 23-ik napjának** mindenkor egyebekből álló lakás berbáadásra, s deléltől 10 óráig, azzal fizetik ki **magyas elvételgel** fog használatba hogy ha első határban a lefoglalt volt. — Értekezten irántuk a tárgyalt becáráról fonn, vagy legalább hatzájvalódossal.

Kerestetik

egy beárlétes számadó ités kormáros kevés eszláddal Pánn József ur (23-2) lakó házához.

(22-2)

Árverési hirdetmény.

Alulírott mint törvényesök küldött részéről ezenem közhírít tétik, miszerént helybeli lakos Agácz, miszerént helybeli lakos Bokor György által előbbinek 250 ft töké és járulékoktól a követelésnek kielégítésé végett a szegedi es. kir. megyei Törvényesök 1860. évi 7787. sz. a kelt végzése folytán lezárógl és fölbeszélit 40 ft-ig hűz, a hozzá tartozó helyiségekkel együtt, egyezmen vagy töltésben is, vagy vagy a költiményekhez képest többe ér a folyó évi május hó 1-ő napjától fogva berbáadásra. A ki tehát eziratt több tudomást kíván szerzett, alulírott értekezten. Szeged, 1861. január 23-án.

Fodor István, vagyonos.

(19-3)

(22-2)

Földeladás.

A gyevitl mellett az ugynevezett kétkérőzi hegyben 10 hold feketeföld egyestelen örök éreledő. — Bővebb értesítést szerzeszethet a tulajdonos Winkovits Józsefnél, a titkór-utabán.

(26-1)

második hatámpen ezen aul is eladati fognak.

Szegeden, január hó 24-én 1861.

Parócz Ivan, közigyező, mint bír. biztos.

Hirdetés.

Melynek fogva ezenem közhírít tétik, miszerént a kálvária-utabán helyezett legutobba a es. kir. szolgabíró hivatali által beszerit Zserevitz József ház, a hozzá tartozó helyiségekkel együtt, egyezmen vagy töltésben is, vagy vagy a költiményekhez képest többe ér a folyó évi május hó 1-ő napjától fogva berbáadásra. A ki tehát eziratt több tudomást kíván szerzett, alulírott értekezten. Szeged, 1861. január 23-án.

Szeged, 1861. január 23-án.

Fodor István, vagyonos.

(19-3)

(22-2)

Földeladás.

A gyevitl mellett az ugynevezett kétkérőzi hegyben 10 hold feketeföld egyestelen örök éreledő. — Bővebb értesítést szerzeszethet a tulajdonos Winkovits Józsefnél, a titkór-utabán.

(20-2)

a vételáron kívül terhelendik. Az árverési föltételek a törvényesök iróadában megtekinthetők.

Szeged, 1861. évi január 8-án.

Árverési hirdetmény.

A szegedi megyei Törvényesök fölperes folyamódási folytán, a Hajós L. nevű jelen törvényesök iróadában 4238. sz. a fekvő 304 négyzetöl ház és teleknek, 250 ft töké, annak m. évi november 28-ától járó 6% kamata s megfélélt 4 ft költségek erejéig jelen törvényesök iróadában megjelölés (földszint) leendő nyilatkozat irására határidővel **1861. évi február hó 9-ik napjának deléltől 9 óráig** annak kijelentésével, miképp ez árverésen a föltételek ingathatónk beeszeréken adól is el fogának adatni, közzétételekkel együtt fizetik ki, az árverési számdékok 10% bántámpézell letenni a vevő pedig a vételár felett az árverés érvényességétől számitva egy hónap alatt a bántámpézell betárlásával, másik felett az első fizetéstől számitva két hónapok alatt 6% kamattal, fizetési, illetőleg a vételár a jelzálogos hitelekkel kielégítésére bírói utalványozás szerint föltétlen kötelesek. Az átrátsit költségeket a vevő

Árverési hirdetmény.

A szegedi megyei Törvényesök részéről közhírít tétik, hogy Gombos János kérelme folytán, Gombos József, 74. szék. 92. sz. a 24 négyzetöl 5 ft-ig beszült makkozásai földé, 16. 17. szék. 561. sz. a 2. h. 100 ft-ig beszült, vagy 32. szék. 1104. sz. a 17^{1/2} hoid, a rajta lévő épületekkel együtt 1604 ft 5 krra beárlétes kasszó földeket, ezen megyei Törvényesök 8855. sz. a határozatával kitiltott első árverési hatámpen 1861. évi január 19-én el nem köv. eladásra tekintésből a fent-írt hatámpen kitiltott első árverési hatámpen 1861. évi február 23-ka deléltől 10 órakor a Törvényesök föltételek iróadában, a már megállapított föltételek mellett meg fog tartatni. Szeged, 1861. évi január 20-án.

A megyei Törvényesök.

(26-1)

(27-1)

(26-1)

(26-1)

(26-1)

(26-1)

(26-1)

(26-1)

(26-1)

(26-1)

Felvilágosítás a tiszaszabályozásról.

A „Szegedi Híradó“nak téllő 20-ki lapja szerint Szeged városa tanácsülésben Müller Pál tiszteletbeli főmérnök odanyilatkozott, miszerint a tiszaszabályozási műtötteknek köszönhető, hogy Szegednek kikötőhelye nincsen, hogy a város alatti partrészek ingóványokká váltak, megemlékezett azon a műtan minden szabályát megalkalozó s meggyalozó, a városnak tömérdek pénzébe került sikertelen kísérletről is, mely a várral átelleni partlevágással elkövetett.

Jöjjünk tisztába a dologgal.

1846-ban az akkori velencei cs. kir. építészeti főigazgató, ki az 1848-ki olasz események után szárd földre menekülvén, ott szakismeretei következtében közlekedés és kereskedelmi miniszter is lön. — Paleocapa Péter az alföldre meghivatván, hogy az akkor keletkezett tiszaszabályozásról véleményt adjon, annak olasz nyelven megjelent s magyarra fordított véleménye 116. lapján Szeged körüli vízszabályozásról az mondatik: „hogy a legfőbb cél itt a Maros összefolyásának lejobb, Szeged városán alul vitele. A folyó magán a városon keresztül menő darabjának rendellenes szűkvolta megkivánná e változást a mostani körülmények közt is (1846-ban). De midőn majd a Tiszának töltések közé foglalása után be lesznek zárva azon tág völgyterek, melyekben az most kiterjeszkedik, lassítván folyását; midőn végre lesznek hajtva Dobtól lefelé ama kevés de nevezetes átvágások, melyeket a jó szabályozás teljességéért szükségesnek tartok; midőn végre a rendezés ugyan azon elvek szerint ki lesz terjesztve a Marosra, Körösre, Bodrogra: lehetlen, hogy vízarádaskor ez a folyót tetemesen feljebb ne torlaszsa e helyen, hol a mederszélvényt nem lehet bővíteni a város és a hozzátartozó részek rongálása nélkül, s hol a folyó ágya már oly mélylyé lett, hogy e részről semmi reménység nem lehet a vízszin lejobb szállítására. E miatt tehát a várost a kiöntések még ott is, hol most nincsenek, a romlást okozó habverések és szaggatások pedig mindennit nagy vesztélyvel fenyegetnék, ha csak valamely módon mérsékelve nem lennének.“ 117. lapon továbbá folytatódik: „midőn a Tisza felülől lefelé egészen a Maros torkolatáig mind jobb- mind balfelől töltések közé lesz foglalva, s a Marosnak jobbfelől töltésezté is bevégezve, kevés könnyebbülést fog találni a városon belül lévő a balpart egy csupán rövid darabjának kiöntésében annyival is inkább, mert ezen kiöntés kénytelen lesz a szőregli utöltés korlátozott nyílásain takarodni el, s nem valamely mély medren folyni le, hanem egy már jóformán feliszapolat földön elterjeszkedni, mely mindinkább feliszapolódván, utóljára hasztalanná fogja tenni ezen kifolyást a kitűzött célra nézve s egyszersmind ellenkezővé a vizek gyökeres rendszerűsítésével. Ide járul az is, hogy az a' b' (vedresházi) átvágás segíthet ugyan Szeged városának teljes bátorságba tételére, ha egybe lesz csatolva a marostorkolatnak javasolt változtatásával, minthogy akkor közvetlenebb hatása lesz a két egyesült folyó lefutásának könnyítésére: de csupán egyedül, elégtelen lesz, s mondhatnám, szinte haszontalan.“ Végül megemlítettük: „Szeged városa azon félelemből szegül ellene a marostorkolat megváltoztatása szándékának, hogy veszteni fogna azon átmeneti kereskedésből, mely e folyón és a Tiszán a Bánság s az országnak e két folyót környező más részei közt van szokásban. Azonban e félelem teljesen helytelenek látszik, ha, mint kell is, a város közérdekeit, nem pedig a város egyik

vagy másik szakaszának, vagy egyik avagy másik ház- vagy földbirtokosnak részletes hasznát vesszük tekintetbe. A mint épen e célból volt kijelölve a Maros új torkolata, csak néhány száz ölnivel fog az lejjebb esni Szeged városa alsó részénél (a boszorkánysziget kezdetén). S ha meggondoljuk e 45000 lakosú város nagyságát, hol, mint a magyar városokban közönségesen lenni szokott, a lakhelyek nagy távolságokra vannak kiosztva; ha meggondoljuk, hogy e város a kereskedési iparra s népesedésre nézve tetemesen gyarapszik, a honnan ott mindenféle új épületeket lát az ember emelkedni: kétségtelennek látszik, hogy azon hely, hol a Maros a Tiszába ömleni fog, nemsokára új része lesz a városnak, mely ezáltal összesen véve nyerni fog, bár a mostani vízmelletti részei s azon birtokosok, kiknek ott házaik s raktáraik vannak, veszthetni fognak benne bizonyosan. Minél érdekeseb Szeged városára, s minél szükségeseb a kereskedés székhelyére nézve, hogy a Marosnak Tiszába ömlésénél egy nagy vásárhely legyen: annál bizonyosb az, hogy a Maros új torkolata, mely a nevezett városhoz ily közel fog maradni, nem fog okul szolgálhatni arra, hogy a fentemlített kereskedési székhely más vidékre vonuljon. Csak arra fog alkalmat adni, hogy új épületek emelkedjenek, melyeknek bizonyosan nem lehet akadályára, hogy ott a föld valami igen kevéssel alacsonyabb mint a város legközelebbi része. Míg pedig új épületek emelkednének, s az új kereskedési rakhely pontja állandóan megváltozék: nem fog járni nagy bajjal, ha jónak látják, ideiglen egy hajó vontató állomást föllátni, az új torkolatból a mostani kikötőbe felmenő hajók vontatására. — Közhasznu vállalatban, bármily nagy az, s bármily érdekes a célja, mindig azon kell ugyan igyekezni, hogy a mennyire lehet, a helybeli érdekekre tekintet legyen, minthogy épen azoknak összegéből ered a közhaszon: de e helybeli érdekek valódiak legyenek és nagyfontosságuk, s azért, hogy tekintetbe vannak véve, ne kívánják más fontos s közönségeseb érdekek feláldozását. Felhozom például, mit tesznek a vasutak vonalai meghatározásánál. Kétségkívül hasznos s igazságos fentartani ezen utakkal a mennyire lehet, a már sok idő óta megállapított társasági s kereskedési viszonyokat, s ez okból, a hol nehéz akadályok nem jönnek közbe, megérintik azok a népes s iparüzőbb vidékeket s a kereskedés középpontjait. De miután ezen okokból valamely városhoz a lehetőségig közeledtek, ha ez azzal meg nem elégednek, s azt követelné vagy kérné, hogy a vasut az ő közepén menjen keresztül, s ugyanazon városrészeket és utakat érintse meg, melyeket azelőtt azon közönséges ut megérintett volt, melynek helyébe a vasut készült: nem szerényteleneknek és gondatlanoknak tartanánk-e ezen követeléseket és kéreheknek? Pedig, nekem ugy látszik, hogy valóban ez az eset fordul elő Szegednél, mely város nem elégszik meg azzal, hogy ezentul is a marosi kereskedés főszékhelye marad, hanem ezenkívül még azt akarja, hogy e kereskedés állomása mindig partmelleke ugyanazon pontján maradjon meg; még pedig akarja ezt azon nagy veszély mellett is, melynek szüntelen kitéve lenne. — Ez okoknál fogva el nem állhatok azon véleményről, hogy a Maros torkolatát meg kell változtatni.

Ez Paleccapának 1846-ban nyomtatásban megjelent véleménye, s ettől a tisztasabályozás soha el nem állott; a Maros levitelét Szőregh felől a boszorkánysziget fölső részéhez nemcsak műtani szempontból mindig ajánlotta, mert különben bekövetkező dzuzadások miatt nemcsak Szeged városa, hanem egyuttal Csongrád, Torontál s Csanád vármegyéknek egy része is örökös veszélynek lenne kitéve, pedig ha azok eláráztatnák, a kár kiszámíthatlan; Szeged pedig majd nem elpusztulna, mert házainak $\frac{3}{4}$ része vályogból lévén fölépítve, az összeomlik. — hanem azon meggyőződésből is, mert Szeged városa közérdekének az még annyival inkább megfelel, minthogy a felsővárosi szűk tiszaparton alig közlekedhetni, tehát kereskedés kiterjeszkedésére nem alkalmas, ezután

jönnek a sópajták, a vár és ismét a szűk palánki tiszapart; tehát a város fekvése ugyanis a vízeni kereskedést a sörházon alóli tágasb tiszaparra utalta, és így a Maros torkolatának lejobb vitele azon viszonyokon, melyeket Szegednek a kereskedés terjesztésére ugyanis felhasználni kellene, nem változtatna. Ehez járul még azon körülmény is, hogy a só a város ezen alsó részén majd akkor kikerülvén, a sópajták is bizonyosan oda levitettek volna, s így a város kellő közepén egyttal oly tér fel szabadul, mely a városnak nem megvetendő előnyül szolgálna.

Szeged városának azonban sikerült a tiszabályozás részéről tett többszörös s határozott ellenvélemények dacára keresztül vinni, hogy a Maros torkolatja a városon felül maradjon, és az ott szükségelt, különben az állam költségén kiásatni szokott átvágást saját költsége s erejével rögtön kiáshassa. A tiszaszabályozás folytonos ellenvetése még azt is okozták, hogy ezen átvágás kiásatása, mint különben tiszaszabályozáshoz tartozó mű, nem is a tiszaszabályozás által, hanem a cs. kir. megye-mérnökség felügyelete alatt végrehajtatni elrendeltett.

Midőn 1855. év april 19. a vasúti híd tekintetéből Szegeden egy vegyes bizottmány működött, s a város épen akkor a legnagyobb vizár ellen küzdött, már is találkoztak több szegediek, kik belátták, hogy a marostorkolatnak a városon felüli célszerűen szabályozása által önnön magokra a legnagyobb vízveszélyt előidéztek. Ezen alkalmal a vasúti képviselők, hogy a Szeged-Szöreghi nagy töltéshez mentől közelebb a szükségelt földmennyiséget kaphassák, azon ajánlatot tették, hogy a tiszaszabályozás által ujonan szorgalmazott Szöreg-boszorkányszigeti marosátvágást ingyen kiásná, és hogy Szegednek a Maros kereskedése is az eddigi helyeken megmaradjon, arra is magukat felajánlották, miszerént ezen új Maroson építendő vasut hidja alatt a Csatorna fenekét oty köépitményekkel saját költségükön ellátnák, melyek által gátolva lenne, hogy ezen csatorna magát jobban kimoshassa, hanem kiásott bőségében megmaradván csak árvizek alkalmával szolgáltatot tegyen: tehát Szeged által a városon felül kiásott csatornán kényszerülvén a Maros egész éven át a Tiszába befolyni, azt fel nem iszapolt-hatja s így a féltett kereskedés eddig szokott modorban folytatható lelt volna.

Szeged városa ezen ajánlatnak is ellentmondott, kívánván, hogy a szöreghi országot alatt lévő ártéri hidak iránt a vasut töltése alatt is hidak építenesnek.

Midőn a vasutak a mostani társaságnak átadattak, Szeged városának ezen kívánsága legfelsőbb helyen emellőztetett, mert a társasági szerződésben csak a tiszai vasúti híd alatt hagyandó 186 öles ryilás kikötetett. Minthogy pedig Szeged városa többszörös kérelmeinek engedve a marostorkolat a városon felül meghagyott, hanem ilyképen a várelleni vízszorosnál veszélyes duzzadásoktól tartani lehetett, elrendeltetett, hogy az újszegedi part leásásával az ottani szűk tiszameder tágíttassék.

Ezen munka nem a tiszaszabályozás műve, habár annak kivétele ennek meghagyott. Ha a tiszaszabályozás által minden időben ajánlott boszorkányszigeti marostorkolat helyreállítatik, akkor ezen partleásás senkinek eszébe sem jut, mert a Maros levitetven, a Tisza ott jól elfért volna.

Ezen partleásás végtére állam költségén vitetett, Szeged ugyan ajánlott hozzá 50,000 frtot, de sikeretlen lévén a műtétel, Szeged városa egy fillérel sem járult hozzá, és így Müller Pál urnak ezen állítása helytelen.

Ugy nem áll az, hogy a tiszaszabályozás miatt Szegednek kikötőhelye nincsen, mert ellenkezőleg, mint főlebb előadatott, a tiszaszabályozás ajánlatának elfogadása esetében a város igen célszerű kereskedési térségeket nyert volna.

A végső állítását illetőleg, hogy a város alatti partrészek a tiszaszabályozás miatt ingóványokká váltak, ez tisztán nem érhető, ha csak mérnök ur a felsővárosi

partesusására nem céloz. Feliszapolt meredek partok minden nagyobbserű árvíznek rögtöni levonulása után csusznak, mert nagyobbserű árvíznek rendszerint nagyobb is a sebessége, melylyel a különben bántatlanul maradt mederfenék mélyebbre kikotortatik, de a víz sulya e meredek partra ellennyomást gyakorolván, ez az árvíz alatt magát még fentartja, hanem a víz rögtöni lecsésével e támasz megszűn-
vén, annál nagyobb mérvben kénytelen leomolni, ha, mint felsővároson a kistiszának betöltése óta, az elzárt mederben eső s szivargó vizek összegyűlnek, és ezek a Tisza levonulása után a feliszapolt ritka rétegeken át a Tiszába leszivárogván, a part földjét eláztatják. E baj orvoslására hogy a város kit kért fel, nem tudom; 1857. october 24. a polgármesteri hivatal által ugyan értesített a tiszaszabályozási hivatal a felől, hogy a felsővárosi tiszapart berögzése megegyeztetett, de egyuttal értesülvén, hogy a város ezen engedélyezett partvédtől eltérni szándékozik, és ezért több sarkantyuk helyreállításáról a tervet már készíti; minthogy pedig e részben véleményadásra a tiszaszabályozás fel nem hivatott, nem is nyilatkozott, hanem egyszerűen azon kérést intézte a polgármesteri hivatalhoz, hogy a sarkantyuk kivitele előtt a terv vele közöltessék, mit tenni kellett, mert azoknak felállításában a vidék is érdekelve van. E partvéd ügyében a tiszaszabályozási hivatal máskor nem nyilatkozott.

E sorok írója azonban több körökben ezen sarkantyuk ellen nyilatkozott, mert egyéni meggyőződése ellen van, hogy sarkantyuk által a tiszameder még hosszabb vonalban összeszorítottassék, midőn a vár melletti egyetlen vizsoros miatt is a tiszavidék feljajdulni kénytelen. E nézetét annyival inkább igazolva látja, mert sarkantyuk helyett oly partvédeket is lehetne helyreállítani, melyek habár többre kerülnek, de a kereskedés előnyére jobban szolgálnak s vízveszélyt nem okoznak, és mert elvégre minden partvéd szükségtelen, mihelyt a tiszaszabályozás ajánlata szerént a Maros torkolatja a boszorkánysziget felé levitetik, mert a Marosnak jelenlegi befolyása miatt az egyesült Maros és Tisza egész erővel a felsővárosi partra átnyomul, s azt alá-mossa, míg a Maros legjebb vitetvén, a Tiszának átnyomása magától megszűnik, de különben is e helyen már magában folyván, a megkevesbedett vízmennyiség könnyen elfér, ennél fogva a vízduzzadás s e miatt a partalamosások önmaguktól megszűnnek. Főfőjással járó gyomorromlatnál nem a főfőjást kell kuruzsolni, hanem hozzuk helyre a gyomrot és a főfőjás megszűnik.

Hogy megérthető legyenek, kénytelen voltam hosszabban lenni, és fel akarom tenni, hogy tisztelt főmőrnök ur, minthogy a cs. kir. megyemérnöki hivatalnak vezetése végett még alig néhány hónap előtt e környékre jött, az elősoroltokat nem tudta midőn sajtóságos modorban nyilatkozott, mert ellenkezőleg saját ítéletre hivatkozok egy hasonló körülményben, t. i. ha valaki Horgosra utazik, s látja, hogy a városból kiérvén e környék egyik leglényegesebb országutja másfél év óta el van árkolva, s míg azon a cs. kir. megyemérnökség legfőlebb némi simítási munkákat tesz, azalatt a közlekedés oldalt, gödrökön át nagy nyomorúsággal fentartatik, s ha azon utas tudja, vagy állásánál fogva könnyen megtudhatja, hogy a megyemérnökség az utat ezer örömmel elkészítené, hanem abban más, a hatáskörén túl eső körülmények által gátolva van; mit ítél ön, ha azon utas e körülményeket elhallgatva a megyemérnökséget Isten tudja miképen gyanúsítja oly körben, hol e körülményeket nem ismerik, tehát szavainak hitel adatik?

Szeged, január 25-én 1861.

Boros Frigyes,

tiszaszabályozási mérnök.